

HEDELMÖITYSHOIDOISTA APUA YHÄ USEAMMILLE

Nobel-palkitun brittiläisen Robert Edwardsin kehittämät koeputkihedelmöityshoidot ovat nykyisin laajasti käytetty lapsettomuuden hoitokeino. Nobel-komitean lääketieteellisessä symposiumissa Tukholmassa puhuneen professori Outi Hovatan mukaan sen eri sovellusten, kuten kantasoluhoidojen, avulla vaikeiden ja perinnöllisten sairauksien hoito helpottuu lähitulevaisuudessa.

Brittiläiselle professori Robert Edwardsille myönnettiin vuoden 2010 lääketieteen tai fysiologian Nobelin palkinto koeputkihedelmöityksen kehittämisestä lapsettomuuden hoitoon. Koeputkihedelmöitys on avannut täysin uusia mahdollisuuksia hoitaa tahatonta lapsettomuutta ja sen avulla maailmassa on syntynyt jo noin neljä miljoonaa lasta. Tällä hetkellä arvioidaan, että maailmanlaajuisesti kaikista pareista noin 10 prosenttia kärsii hedelmättömyydestä.

Edwards aloitti tutkimuksensa hiirten lisääntymisfysiologiasta Edinburghin yliopistossa jo 1950-luvulla. Kesti kuitenkin muutama vuosikymmen ennen kuin maailman ensimmäinen koeputkilapsi, Louise Brown syntyi vuonna 1978.

Professori Hovatta Nobel-symposiumissa Tukholmassa

Karoliinisen Insituutin naistentautien ja synnytysopin professori sekä Tampereella toimivan hedelmöityshoitoklinikka Ovumian lääketieteellinen johtaja Outi Hovatta piti Nobel-komitean kutsumana luennon professori Robert Edwardsin kunniaksi järjestetyssä tieteellisessä symposiumissa Tukholmassa tiistaina 7.12.2010.

Suomalaisiin lapsettomuushoidojen uranuurtajiin kuuluva professori Hovatta kuvaili Nobel-luennolla, kuinka koeputkihedelmöitystekniikat ovat vuosien mittaa merkittävästi edistyneet ja pienentäneet hoitoon aiemmin liittyneitä riskejä. Edistysaskeleita ovat olleet muun muassa hormonihoitoon käytettävien lääkevalmisteiden sekä alkioden pakastusmenetelmien kehittyminen. Sekä äidille että syntyvälle lapselle riskin muodostavat monisikiöiset raskaudet pystytään nykyisin välttämään, sillä yhä useammin kohtuun siirretään vain yksi alkio ja muut hoidosta saadut alkiot pakastetaan myöhempiä siirtoja varten.

Professori Hovatan mukaan perheen sairastaessa perinnöllistä tautia preimplantaatio-diagnostiikalla eli alkiodiagnostiikalla voidaan valita tutkitun taudin suhteen terve alkio alkionsiirtoon ja näin välttää periytyvä sairaus. Myös ihmisen munasolujen ja alkioden varhaista kehitystä on opittu seuraamaan. Lapsettomuushoidoissa käyttämättä jääneistä alkiosta on saatu monikykyisiä kantasoluja, joiden avulla kehitetään hoitoja vaikeisiin sairauksiin.

- Nykyisin voimme myös auttaa perhettä, joissa jo syntyneellä lapsella on vaikea perinnöllinen sairaus, ja joka voitaisiin parantaa sopivan luovuttajan veren kantasolujen siirrolla. Näissä tilanteissa voimme hoidoilla auttaa perhettä saamaan terve lapsi, ja hänen napanuorastaan voidaan syntymän jälkeen saada myös kantasoluja vanhemman sisaruksen hoitoon, professori Hovatta sanoi Nobel-symposiumissa.

Hedelmöityshoitoja tarjotaan Suomessa sekä julkisella sektorilla että yksityisillä klinikoilla. Yhden alkion siirroissa Suomi ja Ruotsi ovat koeputkihedelmöityshoidojen turvallisuuden ja tehokkuuden kannalta maailman kärkimaita. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan vuoden 2008 kaikista koeputkihedelmöityshoidoista (mukaan lukien luovutetuilla sukusoluilla tehty hoidot) syntyi 1 724 synnytyksessä 1 898 lasta. Tämä vastaa 2,9 prosenttia kaikista vuoden 2008 synnytyksistä ja 3,2 prosenttia kaikista syntyneistä lapsista.

Ovumia Oy lyhyesti

Professori Outi Hovatta toimii Karoliinisen instituutin lisäksi Tampereella sijaitsevan Ovumian lääketieteellinen johtajana. Hedelmöityshoitoklinikka on perustettu vuonna 2007. Sen laboratoriossa tehdään vuosittain erinomaisin tuloksin noin 700 koeputkihedelmöitys-/mikrohedelmöityshoitoa ja noin 400 inseminaatiohoitoa. Yhtiö vastaa myös Pirkanmaan sairaanhoitopiirin hedelmöityshoitojen laboratoriopalveluista. www.ovumia.fi.

Lisätietoja antaa:

Outi Hovatta, LKT, Naistentautien ja synnytysten, erityisesti hedelmöityshoitojen professori Karoliininen instituutti, Karolinska Universitetssjukhuset Huddinge sekä Ovumia Oy:n lääketieteellinen johtaja, email Outi.Hovatta@ki.se ja Outi.Hovatta@ovumia.fi

Kirsi Kananen, FT, Hedelmöityshoitobiologi, Ovumia Oy, kirsi.kananen@ovumia.fi, +358 40 512 0042